

Handläggare
Stefan Larsson Lindmark
Telefon: 076-12 33 990

Till
Utbildningsnämnden
2018-09-27

Motion om att minska barngruppernas storlek

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2018/676

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Eva Broström
Avdelningschef

Sammanfattning

Utbildningsnämnden ombeds att yttra sig över remiss på Motion om att minska barngruppernas storlek i förskolan.

Det har inte skett någon större förändring av det genomsnittliga antalet barn per grupp i de kommunala förskolorna under perioden 2012–2017. Genomsnittet låg år 2012 på 15,2 barn per grupp vilket kan jämföras med 15,1 barn per grupp år 2017.

Uppföljningen av reformen ”Rätt till heltid” visar att fler vårdnadshavare väljer att ha kvar heltidsvistelse för det äldre barnet när de är föräldralediga med yngre syskon. I slutet av 2018 när närvarosystemet i Skolplattformen är infört på alla förskolor kommer det gå att följa upp barnens faktiska vistelsetid, vilket inte varit möjligt tidigare.

Ärendet

Erik Slottner (KD) har ställt en motion till kommunfullmäktige om att minska barngruppernas storlek. I motionen framförs att reformen ”Rätt till heltid” inneburit att barngruppernas storlek ökat och att vistelsetiderna förlängts.

I motionen föreslås kommunfullmäktige att:

- besluta om nya riktlinjer för barngruppernas storlek i förskolan med maximalt 12 barn i småbarnsgrupperna (1-3 år) och maximalt 15 barn i grupperna för äldre barn (4-5 år) samt
- återkalla rätten till heltid i förskolan för barn till föräldralediga och återgå till max 30 timmar per vecka.

I Stockholms stad följs målet för barngruppernas storlek upp genom en indikator där målet är att barngrupperna i genomsnitt ska vara 16 barn per grupp/avdelning. I kommunfullmäktiges budget har målsättningen under flera år varit 14 barn i grupper för yngre barn och 18 barn i grupper för äldre barn.

Kommunfullmäktige fattade den 12 december 2016¹ beslut om att barn som har nyfött syskon ska ha rätt till vistelsetid på heltid i stadens förskoleverksamhet. Syftet är att ge barn med nyfött syskon större tillgång till förskolans pedagogiska verksamhet och därigenom bättre uppväxtvillkor. Innan dess hade barn med nyfött syskon rätt till förskola upp till 30 timmar per vecka.

Kommunfullmäktiges beslut om rätt till heltid innebär att barn som får syskon med automatik har kvar vistelsetid på heltid om vårdnadshavarna inte ändrar vistelsetiden till deltid.

På uppdrag av stadsledningskontoret genomförde utbildningsförvaltningen under 2017 och 2018 uppföljningar av förändringen ”Rätt till heltid på förskola”. Det gjordes en mätning i januari 2017 innan förändringen trätt i kraft² och därefter i mars 2017 och i mars 2018.

Resultaten från den generella uppföljningen efter reformen om ”Rätt till heltid”³, visar att 78 procent av barnen med nyfött syskon hade heltidsvistelse i mars 2018 jämfört med 49 procent i mars 2017. I januari 2017, innan förändringen genomfördes, hade 15 procent av barnen med nyfött syskon beviljats avsteg för att ha heltidsvistelse på förskola.

¹ Revidering av regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad (dnr.140-1087/2016)

² Vårdnadshavare som anmälde ändring av vistelsetiden i december 2016 kunde ändra till heltidsvistelse för sitt barn från och med 1 februari 2017.

³ Den slutgiltiga svarsfrekvensen motsvarar 9 000 barn vilket är cirka 16 procent av de barn som är inskrivna i kommunala och fristående förskolor.

En stickprovsundersökning⁴ har genomförts på ett mindre antal förskolor för att följa upp om närvarotiderna har förändrats/förlängts utifrån rätten om heltid för barn till föräldralediga. Resultaten i stickprovsundersökningen tyder inte på att antalet närvarande barn har ökat kraftigt på morgonen eller eftermiddagen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Det har inte skett någon större förändring av det genomsnittliga antalet barn per grupp i de kommunala förskolorna under perioden 2012-2017. Genomsnittet låg år 2012 på 15,2 barn per grupp vilket kan jämföras med 15,1 barn per grupp år 2017.

På Skolverkets uppdrag har en forskargrupp från Göteborgs universitet med stöd av Vetenskapsrådet undersökt gruppstorlekens betydelse för kvaliteten i förskolan. Här konstateras att barngruppens storlek är en faktor som i samverkan med andra påverkar kvaliteten. Andra faktorer är personalens kompetens, personaltäthet, lokalernas utformning, barnens åldrar och gruppens sammansättning.

Det finns inte någon tydlig koppling mellan barngruppers storlek och kvalitet. Forskargruppen konstaterar dock att det är viktigare för de allra yngsta barnen, barn med ett annat modersmål än svenska och barn i behov av särskilt stöd att grupperna inte blir för stora. I forskningsrapporten lämnas inte några specifika rekommendationer när det gäller gruppstorlek.

Förvaltningen arbetar aktivt med olika faktorer som påverkar kvaliteten i förskolan. Bland annat kan nämnas den handlingsplan som arbetas fram för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare. Förvaltningen har även strategisk satsning för att säkerställa att alla tillsvidareanställda barnskötare i kommunala och fristående förskolor har en pedagogisk grundkompetens för att arbeta med barn i förskola. Ett exempel är att staden upphandlar en egen uppdragsutbildning för erfarna barnskötare som vill bli förskollärare. Staden har även startat ett helt nytt koncept för gymnasieutbildning för barnskötare, pedagogikcollege på Midsommarkransens gymnasium.

Det görs även mycket för att hålla nere storleken på barngrupperna. Staden stödjer stadsdelarna i att ansöka om statsbidraget för att

minska antalet barn i grupperna, som är särskilt riktat till de yngre barnen 1-2 år och att det är ett urval av stadsdelar som blivit beviljat statsbidraget. Staden jobbar också ständigt med att bygga nya förskolor.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och att beslutet justeras omedelbart med anledning av remissens svarstid.

Bilaga

Motion om att minska barngruppernas storlek (KD)